

Historien om danseplatten i Stongseta på Sandmo

Disse opplysninger er innhentet av Tonny Mathisen (f. Sandmo i 1933).

Plattingen har interessert meg fra jeg var 9 år gammel. Den gang fikk min søster Harriet på 8 år og jeg være med å se på dansen tidlig på kvelåen. Det var første gangen jeg så noen danse og jeg var mektig imponert. Harriet ble spurt av en dame om hun 'kunne få kjøpt en geitost, og neste dag gikk Harriet ned til Stongseta for å selge osten, men til hennes store skuffelse var alle teltene tatt ned og alle folkene dratt hjem.

Før plattingen ble bygd danset de flere år på marka i Stongsetz. Plattingen ble bygd først på 1930 tallet av "Sandmokarene". Den ble brukt mange sommerkvelder og var populær for folk fra Børvatnet, Gillesvåg, Marvoll, Fjell, Valnes, Nygårdsjøen, Kjelling, Beiarevjen, Eggesvika og Birkeli og selvsagt alle rundt Valnesvatnet. Dette fortalte Gudrun Stensøy (1914 - 2011). I følge Lind Sørvik (1911- 2003) var det bare rundt Valnesvatnet ca. 90 ungdommer.

Aret 1943 var det flere ungdommer fra Kjelling som rodde til Skålsvik. De dra da sammen med folk fra Nygård som var kjent med stien til Sandmo. De gikk da opp det bratte Kvanskaret, forbi Sandmodalen via Sandmo og til Stongseta. Og utpå natta var det samme vei tilbake. Dette fortalte Hans Olsen fra Kjelling (f. 1928). Mange fra Nygård gikk opp fra Ertenvåg, over Ertenvågfjellet, ned Bokkhammaren og via Sandmoen, der ungene satt og telte hvor mange som kom gående, og det var veldig populært for de minste. Turen var 12 km. lang en vei, og så var det retur om natta. Ungdommene fra Marvoll og omegn rodde til Fjell. Derfra gikk de rundt Valnesvatnet via Sørvik og til Stongseta. Også her er det 12 km. en vei og de returnerte også om natta. Hvis de var heldige fikk de være med båt over Valnesvatnet, men det var ikke så mange som hadde båt i vannet, så de fleste måtte gå. Dett fortalte Anna Hansen Marvoll (f. 1917).

Den lengste turen ble nok gått fra Børvatnet. Der bodde to søstre ved navn Magda og Berna. En gang dro de to søstrene og to herrer på "veifest" til Sandmo. De gikk fra Børvatnet over fjellene og ned til Falkflaug. Der lånte de en båt som lå i Lillevatnet nær gårdene i Falkflaug, og bar båten derfra og ned til Valnesvatnet og rodde deretter til Sørvik. Dette fortalte Ambjørn Larsen (f. 1946). Dette er en gåtur på ca. 8 timer.

Danseplatten i Stongseta

Skrevet av Tonny

tirsdag 18. desember 2012 16:06 - Sist oppdatert tirsdag 18. desember 2012 16:58

I Stongseta ble det solgt brødskiver med hvit eller brun geitost og rabarbragrøt av damene fra Sand mo. Maten ble fraktet i pappesker, og tallerkener og bestikk ble tatt med fra Sandmo, SØrvik og Falkflaug. Rabarbragrøten ble visst solgt for 25 øre pr. tallerken, og samme prisen tok de også i Eggesvika i den tiden. Dette foralte johanna Bjørnsen Marvoll (1904 -1980). Dette husket hun spesielt godt da de på 1930 tallet gikk 8 ungdommer fra Sandmo til Eggesvika på fest og alle fikk grøt for 2 kroner, som ble spandert av henne, og det var hun meget stolt av.

De første årene ble det kokt kaffe på kjelene som kom fra Sandmo, og kjelen ble innsatt med hjemkokt såpe utenpå, for da var den lett å gjøre ren etter bruk. Det fortalte min mor Johanna Sandmo (1909 - 2005). Da ungdommene fra Kjelling begynte å komme til fest hadde de med en stor sotkjele som de hadde lånt av ungdomslaget Framhug på Kjelling. Kjelen bar de i en ryggsekk opp til Stongseta. Dette fortalte Elise Kjellså (f. 1931).

Pengene de tjente på salget av mat og drikke gikk til veiarbeidet, og ble kalt "veifest". Den første som spilte til dans var Petter Sakariassen Fjell (1883 -1937). Han var født i Sandmodalen og spilte fiolin. Ivar Falkflaug (1906 -1986) spilte også fiolin sammen med Petter. Dette fortalte Klara Falkflaug (f. 1922). Barnebarnet til Petter, Harald Nordvik, arvet fiolinen som han ennå har. Senere var det flere som spilte trekkspill til dansen. En fra Kjelling ved navn Harald Hansen, bar trekkspillet i ryggsekk opp til Stongseta for å spille til dans. Morten Birkeli spilte flere ganger der. De som spilte satt ofte på en stor bjørkerot som var formet som en stol. Det fortalte Anna Hansen Marvoll.

I 1947 var plattingen svært rådden og kunne ikke brukes til dans lenger. Brødrene Kristian (1930 - 2006), Petter Lars (1933- 1980), Johan Sandmo (f. 1936) og Johan Birkeli fikk lov å rive plattingen for å bruke noe av den til gulv i ei lita bu som de hadde ved Tjønnene. Dette fortalte Johan Birkeli (f. 1929).

Da jeg som 18 åring var på dansefest på Nygårdsjøen tentes interessen om danseplatten igjen da noen personer på 40 - 50 år spurte om vi på Sandmoen kunne stelle i stand dans på plattingen i Stongseta. De hadde visst mange hyggelige minner derfra med overnatting både i telt og på låver, og historien med at det var satt opp hjemlaget øl i skogen der oppe skal visst også være sant .

Bodø, april 2012.